

अत्र नभोऽङ्गणे चन्द्रं पश्य मानं मुञ्चेति युक्तं । “क्लिष्टत्व-
मेकवाक्यविषयमिति” अस्माद्भिन्नं । वाक्यान्तरे वाक्यान्तरानु-
प्रवेशो गर्भितता । यथा ।

“रमणे चरणप्रान्ते प्रणतिप्रवणेऽधुना ।

वदामि सखि ते तत्त्वं कदाचिन्नेचिताः क्रुधः” ॥

अर्थदोषानाह ।

(पू ७६) अपुष्टदुष्क्रमग्राम्यव्याहताश्लीलकष्टताः ।

अनवीकृतनिर्देष्टुप्रकाशितविरुद्धताः ॥

सन्दिग्धपुनरुक्तत्वे ख्यातिविद्याविरुद्धते ।

साकाङ्क्षतासहचरभिन्नतास्थानयुक्तता ॥

अविशेषे विशेषश्चानियमे नियमस्तथा ।

तयोर्विपर्ययो विध्यनुवादायुक्तते तथा ॥

निर्मुक्तपुनरुक्तत्वमर्थदोषाः प्रकीर्त्तिताः ।

तद्विपर्ययो विशेषेऽविशेषो नियमेऽनियमः । अत्रापुष्टत्वं
मुख्यानुपकारित्वं । यथा ।

“विलोक्य वितते व्योम्नि विधुं मुञ्च रुषं प्रिये” ।

अत्र विततशब्दो मानत्यागं प्रति न किञ्चिदुपकुरुते । अधि-
कपदत्वे पदार्थान्वयप्रतीतेः समकालमेव बाधप्रतिभासः इह तु
पश्चादिति विशेषः । दुष्क्रमता यथा ।

“देहि मे वाजिनं राजन् गजेन्द्रं वा मदालसं” ।

अत्र गजेन्द्रस्य प्रथमं याचनमुचितं ।